Το δώρο ενός παιδιού στο χωριό του (μέρος 2ο)

written by Δημήτρης Λεβέντης | 12.09.2022

Την εκδήλωση άνοιξε η Ελένη Βούλγαρη εκ μέρους της ΦΕΛ.

Ακολούθησε το πρώτο ιντερμέδιο, ένα ντουέτο φλάουτου με την Κωνσταντίνα Βλάσση και τον Νίκο Πλασκασοβίτη, που ερμήνευσαν μια μεταγραφή από την Εισαγωγή του «Όνειρου Καλοκαιρινής Νύχτας» του Μέντελσον, που ο συνθέτης είχε γράψει σε ηλικία μόλις 17 ετών εμπνεόμενος από το σαιξπηρικό έργο, πιθανότατα για μια παράσταση του έργου στο πατρικό του σπίτι στο Βερολίνο. Η Εισαγωγή από μόνη της εμπεριέχει μουσικές αναφορές σε χαρακτήρες και γεγονότα που διαδραματίζονται στο θεατρικό και αναπαριστά τον νεραϊδόκοσμο με θαυμαστό τρόπο.

Στη συνέχεια ο Γιάννης Ζερβός, καθηγητής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, παρουσίασε με τρόπο εύγλωττο και λιτό την προσωπικότητα και την προσφορά του Σπύρου Κουρή.

Ακολούθησε το δεύτερο ιντερμέδιο φλάουτου, όπου ο Νίκος Πλασκασοβίτης ερμήνευσε σόλο τη Σπουδή Νο3 του « El Grande Astor» Πανταλεόν Πιατσόλα, του Αργεντίνου δημιουργού του Nuevo Tango που έδωσε την τελευταία συναυλία του στις 3 Ιουνίου 1990 στην Αθήνα. Η συναυλία αυτή ηχογραφήθηκε με μαέστρο το Μάνο Χατζιδάκι και την Ορχήστρα των Χρωμάτων. Ήταν η τελευταία ζωντανή/συναυλιακή ηχογράφηση του

Πιατσόλα και θεωρείται εξαιρετικής σημασίας. Ένα μήνα αργότερα έπαθε θρόμβωση στο Παρίσι και πέθανε δύο χρόνια μετά, όντας σε κώμα, στο Μπουένος Άιρες.

Έπειτα, ο Τέλλος Πανδής απήγγειλε ένα απόσπασμα της πρώτης εικόνας, με τίτλο «Στα Αρχαία», από τις 40 συνολικά του ποιητικού έργου “Η Λακτισμένη”. Το κείμενο αφορά την εναρκτήρια εικόνα εισαγωγής στον τόπο, τα γεγονότα και τις καταστάσεις την εποχή των μεσαιωνικών χρόνων, που ο κάμπος αλλάζει λόγω της επέλασης των άγνωστων φουσάτων των καιρών (συμβόλων της αέναης βίαιης εξέλιξης των πραγμάτων) που αφήνουν πίσω τους στάχτη κι αποκαΐδια.

Μετά ανέβηκαν στο πέτρινο πεζούλι του πλάτανου* οι τρεις ερασιτέχνες ηθοποιοί, με μαύρα ρούχα και ανυπόδητοι – οι δυο άντρες-ψάλτες με σηκωμένα τα μπατζάκια, σαν λασπάδες του κάμπου, και η κοπέλα με μακριά γκρίζα εσθήτα ως κορυφαία.

Με στεντόρεια φωνή η Νατάσσα Ιωνά άνοιξε τη δράση. Ο σπαραγμός που πήγαζε από μέσα της έδινε όγκο στο καλοσχηματισμένο δωρικό της κορμί και την έκανε να φαίνεται πελώρια.

Τα βήματα με φέρανε
στ’ αρχαία μας αντάμα
και οι πέτρες στέκουσιν ογρές
μές το εσθλόν** τους κλάμα

~ ~

Θυμιέμαι θάλλαν ευπρεπώς
κι ως έγειρες τον πλάτη
ευμέτρως συναναγόρευον
συμψίθυρους του Μπάτη

~ ~

Λόγια κλωστά με νάμματα
γλυκόρρητης πηγούλας
τους πλήθαιναν αναπλωτά
στους μύρτους της ραχούλας

Τη Νατάσα διαδέχτηκε ο Αριστοτέλης Χονδρογιάννης, με άρθρωση προσωδιακή και ένρινη, προσδίδοντας εναλλακτικό χρώμα στο δράμα.

Σ’ ετά λιθάρια (ν’) άφηκες τ’ άγνο σου κοπελίτσι
Κεισ’ όπου θεια καλογριά διακόνευ’ ίνα ζήση

Τον ποιητικό λόγο παίρνει ο Βαγγέλης Συμπόνης, με καθαρή, βαρειά προφορά:

Ήρθες ν’ απλώσης δρόσονε εις χείλη αποφρυγμένα
μάτια να ειδείς θεοτικά να θέλγουν σεμνημένα

Η Λαχτισμένη είναι η πολύπαθη χωριάτισσα του κάμπου, εμβληματική μορφή του κερκυραϊκού μεσαίωνα. (Λαχτισμένη = εκ του αρχαίου “λακτίζω” = ενεργώ εγκάρσιο κτύπημα που προκαλεί θραύση).

Τα δραματικά γεγονότα έχουν γίνει την προηγούμενη μέρα αποβραδίς. Τώρα είναι χάραμα . Οι χωριάτες είχαν τρέξει στους λόφους να σωθούν κρυμμένοι σε πουρνάρια κι αποτιλιές, κι αμπονόρα την επομένη σπεύδουν να συγκεντρωθούν στη Λαλέουσα Πηγή, σιμά στα ερείπια του αρχαίου Ιερού του Απόλλωνα στα δυτικά του Κάμπου. Η Λαχτισμένη σέρνει μαζί της τις δυο κοπέλες της για να δροσιστούν στα νερά της πηγής και να γνοιαστεί για την τρίτη που ήταν αφιερωμένη στο Ιερό. Όταν φτάνει, αρχίζουν κι εμφανίζονται οι συντοπίτες από τους γύρω λόγγους.

Ακολουθούν περίπου 4000 στίχοι ακόμα.

Στο κείμενο η γλώσσα από δεδομένο γίνεται ζητούμενο συνθέτοντας λήμματα, γραμματική και σύνταξη ως εξής:

30-35% από τη λευκιμμιώτικη τοπική διάλεκτο των μέσων του προηγούμενου αιώνα, ίδια όπως την άκουσε και τη μίλησε σαν παιδί ο Σπύρος.

30% από την αρχαία προσωκρατική δωρική.

20% από τη διάλεκτο του Βενετσιάνικου τόξου Ιόνιο-Κρήτη-Κύπρος-Αιγαίο.

5-7% από τη βυζαντινή υμνολογία

Και 5-7% από καθιερωμένους όρους των αντίπερα ηπειρωτικών ζωνών.

Κατά την άποψη του συγγραφέα, η γλώσσα αναδύεται με δύο τρόπους: Ή παράγεται εξελικτικά, από την ίδια την κοινωνία, ή στήνεται αξιωματικά εκ των άνω. Οι δύο γλώσσες, δημοτική και αρχαΐζουσα, οι κυρίαρχες στη νεοελληνική πραγματικότητα, ανήκουν στη δεύτερη περίπτωση.

Για παράδειγμα, ο Κάλβος συνέζευξε τη ζακυνθινή δημώδη και την αρχαϊκή όπως τη διδάχτηκε από τον Ούγκο Φώσκολο στην Ιταλία. Αποτέλεσμα ήταν οι περιβόητες Ωδές Α και Β ως παράδειγμα εξελικτικού κείμενου.

Η καινοτομία στην περίπτωση της «Λακτισμένης» είναι η ημιαλγοριθμική διαδικασία σύνταξης του κειμένου.

Και τι να πρωτοπούμε για τον γλωσσοπλάστη Σολωμό, που έθεσε τα θεμέλια της νεοελληνικής γλώσσας;

Με ανοιχτές τις πόρτες του κοιμητηρίου, ξεχύθηκαν έξω τα πνεύματα και τύλιξαν τις φυλλωσιές του δέντρου που κάποτε ήταν το στέκι των ορεσίβιων πραματσούληδων, που στα πλαίσια της ανταλλακτικής οικονομίας προμηθεύονταν λάδι και καρπούς και παρείχαν ένδυση και χρηστικά αντικείμενα για το νοικοκυριό και το χωράφι. Στην

τεράστια κουφάλα του φώλιαζαν τις παγωμένες νύχτες οι μικρέμποροι, με βάρδιες, ένας-ένας.

Μες απ’ τα θροΐσματα των φύλλων νόμισα σαν κάτι ν’ αφουγκράστηκα, ψίθυρους ακαθόριστους, που μοναχά ο αρχαίος χορός των ελάχιστων ηλικιωμένων αγροτισσών , που στέκονταν μακριά κρυμμένες στη σκιά, μπορούσε να κατανοήσει.

Με τα βλέμματα γεμάτα καλοσύνη απέραντη και τα πρόσωπα παιδεμένα από καιρούς, σμιλεμένα από κόπους απλέρωτους, δοκιμασμένα στην καταφρόνια και τη στέρηση χαράς, παρακολουθούσαν τη μυσταγωγία της σμίξης των νυμφών του ιερού δέντρου με τα πνεύματα των αδικοχαμένων κοριτσιών κι αγοριών από αρρώστιες και φτώχεια, των τουφεκισμένων αγωνιστών, των πνιγμένων ψαράδων, των εξοντωμένων κολλήγων, που άκουσαν σε τούτη τη γιορτή κείνες τις λέξεις των στίχων που κατείχαν, κι ασκώθηκαν από τα κρύα μάρμαρα των γειτονικών κοιμητηρίων.

Ανοιγόκλειναν οι γερόντισσες ανεπαίσθητα τα χείλη σ΄ένα διάλογο με τα στοιχειά , καθησυχάζοντάς τα πώς τίποτα δεν πήγε χαμένο.
— Να, πρόκοψε τούτος ο λεηλατημένος κάμπος, μάθαν γράμματα τα παιδιά και τ’αγγόνια σας. Κοιμηθείτε ήσυχα πια!!!

Την ώρα της αναμονής της κλήρωσης, με ουρά ατελείωτη όπου προσέφεραν συμβολικά τον οβολό τους για την ηλικίας 112 ετών Φιλαρμονική Εταιρεία Λευκίμμης, η ενορία μοίρασε αναψυκτικά και λουκούμια.

Στρέφοντας αλλού το πρόσωπο, έπνιξα ένα τεράστιο λυγμό π’ ανέβαινε, ρουφώντας άπληστα το μισό τσιγάρο μου…

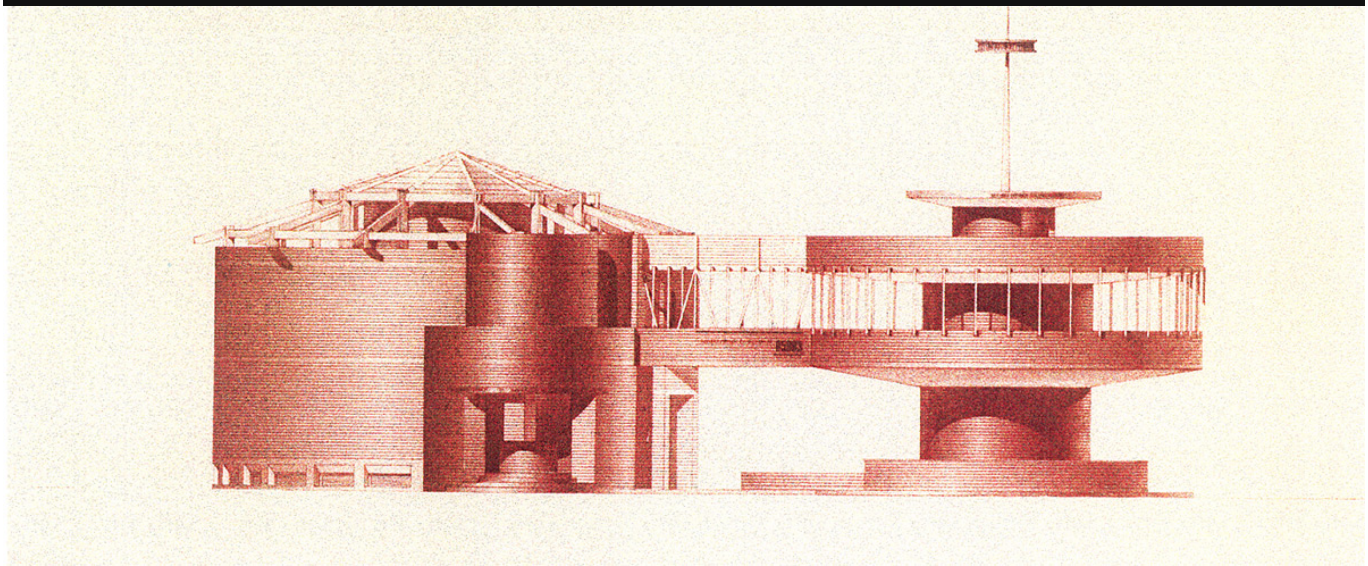
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

* Θα πρότεινα πάντως σε κάποια μελλοντική εκδήλωση στην πλατεία του χωριού που βυθίζεται στη σκιά του ιερού δέντρου, να παρουσιαστεί σαν επίλογος η άρια «Ombra mai Fou» από την Όπερα του Χαίντελ «Ξέρξης», όπου υμνούνται οι αρετές του δέντρου-προστάτη της σχολής του Ασκληπιού. Αντίθετα, ο ξενοφερμένος φοίνικας θεωρήθηκε το σύμβολο των αυτοδιοικητικών αρχών των σύγχρονων πόλεων, που θέλησαν να προσδώσουν έναν νέο χαρακτήρα στο οικιστικό περιβάλλον, αλλάζοντας την πολιτισμική οικολογία. Ο φοίνικας, έτσι, διέσχισε τη Μεσόγειο και ήρθε μαζικά στην Ελλάδα από την εποχή της χούντας.

** εσθλός, -η, -ον: α) καλός, αγαθός, ευγενής (αντίθετο του κακός), ωραίος (για έμψυχα και άψυχα), β) καλός, έντιμος, πιστός, ειλικρινής (με ηθική σημασία). Έχει προέλευση από την αρχαία προσωκρατική γλώσσα.

*** «γλυκόρρητη πηγούλα»: Αυτή από την οποία ρέει κελαρυστό νερό.

Πρόσοψη του συγκροτήματος Lime Light στον Κάβο Κέρκυρας

Πρόσοψη του συγκροτήματος Lime Light στον Κάβο Κέρκυρας

Οικογένεια στο κουζινί

Οικογένεια στο κουζινί